## 1- Məlikməmməd nağılı

Jump to navigationJump to search

Məlikməmməd nağılı Müəllif: Şifahi xalq ədəbiyyatı



Biri varmış, biri yoxmuş bir padşah varmış. Bu padşahın da bağında bir alma ağacı varmış. Bu ağac birinci gün çiçək açar, ikinci gün çiçəyini tökərmiş, üçüncü gün də bar verərmiş. Bu alma hər kes yesəymiş, onbeş yaşında oğlan olurmuş. Padşah hər gün səhər tezdən sübh açılan kimi durub gedərmiş bağa ki, almanı dərib yesin, amma görərmiş ki, alma dərilib. Kor-peşman geri qayıdarmış. Bir gün belə, beş gün belə, axırda padşah təngə gəlib böyük oğlunu yanına çağırdı. Oğul atasının qulluğuna gələn kimi bas endirib dedi:

- -Ata, sənə fəda olum, mənə görə nə qulluq? Atası dedi:
- -Belə də iş olar? Mən padşah ola-ola bağımdakı almaya həsrət qalam, heç ondan yeməyəm?! Gərək nə təhər olsa, almanı oğurlayanı tutasan ki, tənbeh oluna.

Oğlan atasının əlindən öpüb çıxdı, dava libasını geyinib, oxkamanını götürüb, bağa getdi

Oğlan bir saat gözlədi, iki saat gözlədi, sübh - alma yetişən vaxt yuxu onu tutdu. Bir zaman ayılıb gördü ki, alma ağacda yoxdu - dərilibdi. Padşahın böyük oğlu kor-peşman evə qayıtdı.

O-biri gün padşah ortancıl oğlunu yanına çağırıb dedi:

-Belə də iş olar? Mən özüm padşah ola-ola bağımdakı almaya həsrət qalam, heç ondan yeməyəm?! Gərək nə təhər olsa, alma oğurlayanı tutasan ki, tənbeh oluna.

Ortancıl oglan da atasının əlindən öpüb çıxdı, dava libasını geyinib, oxukamanını götürüb, bağa getdi. Bu da bir saat gözlədi, iki saat gözlədi, axırda alma yetişən vaxtı yuxuya gedib yatdı. Bir zaman ayılıb gördü ki, alma dərilib. Kor-pesman evə gayıtdı.

Bu xəbəri padşahın kiçik oğlu Məlikməmməd eşitcək, atasının yanına gəldi, ədəblə baş endirib dedi:

-Ata, izn ver, bu səfər də alma ağacının keşiyini mən çəkim.

## Atası dedi:

-Səndən böyük qardaşların deyirdilər alma ağacının keşiyini çəkib oğrunu tutacağıq, amma tuta bilmədilər, kor-peşman geri qayıtdılar. Indi sən gedib nə edəcəksən?

Məlikməmməd əl çəkməyib, atasından təvəqqe elədi ki, ona izn versin. Atası çarnaçar razılıq verdi. Məlikməmməd kefi kök, damağı çağ, qayıdıb öz otağına gəldi. Elə ki, gün batdı, axşam oldu, Məlikməmməd qıvraq geyinib, ox-kamanını götürüb bağa getdi. O biri qardaşları kimi bir saat gözlədi, iki saat gözlədi, axırda gördü yuxusu gəlir. Xəncərini çıxarıb, barmagını yardı, yerinə duz tökdü. Gecə ta səhərə kimi barmağının ağrısından yata bilmədi.

Sübhə yaxın gördü ki, bir gurultu, bir nərilti qopub, ta nə təhər... Durub ağacın dalında gizləndi ki, görsün bu nədir. Gördü ki, bir div gəlir, boyu minarə kimi, adam baxanda bağrı yarılır, elə bilirsən bir dağ qopub gəlir.

Məlikməmməd o saat barmağını dişləyib dedi:

-Aha, almanı aparan bu imiş.

Div gəlib alma ağacına yaxınlaşanda Məlikməmməd birdən onun başına elə bir qılmc vurdu ki, qılme zərbədən iki parça olub əlindən yerə düşdü. Div o saat qayıdıb, nə'rə çəkə-çəkə qaçdı.

Sabah olan kimi Məlikməmməd almaları yığıb bir məcməiyə qoydu, üstünə də örtük çəkib atasına apardı. Padşah almaları görcək çox şad oldu.

## Məlikməmməd dedi:

-Ay ata, izn ver, qanın iziynən gedib divi öldürüm.

Padşah razı oldu. Məlikməmmədə bir qədər də qoşun verib, o biri oğlanlarını da ona qoşdu və yola saldı. Onlar qanın iziylə gedib, bir quyuya rast gəldilər. Bildilər ki, div bu quyuya giribdi. Quyunun ağzına bir dəyirman daşı qoyulmuşdu. Padşahın oğlanları istədilər daşı götürüb içəri girsinlər. Əwəl böyük oğlan daşdan yapışdı, nə qədər çalışdı, yerindən tərpədə bilmədi. Ortancıl oğlan irəli yeridi, bu da nə qədər çalışdı, daşa gücü çatmadı. Növbə Məlikməmmədə yetişdi. O, daşdan yapışdı, bir dəfə gücverib, daşı götürdü, kənara atdı. Daşı atandan sonra divin dalınca quyuya girmək lazım idi. Yenə böyük oğlan qabağa yeriyib dedi:

-Gərək məni sallayasınız.

Dedilər:

-Yaxşı.

O saat bir kəndir götürüb, onun belinə bağladılar, quyuya sallamağa başladılar. Bir az sallamışdılar ki, oğlan bərkdən çığırdı:

-Ay yandım, çəkin!

Padşahın böyük oğlunu quyudan çəkdilər. Ortancıl oğlan qabağa yeriyib dedi:

-Məni quyuya sallayın, divin dalınca gedim.

Yenə razı oldular, kəndiri belinə bağlayıb, onu quyuya salladılar.

Padşahın ortancıl oğlunu da elə bir az quyuya sallamışdılar ki, quyudan səs gəldi:

-Ay yandım, çəkin! Onu da yuxarı çəkdilər.

Axırda növbə Məlikməmmədə çatdı. Məlikməmməd qabağa yeriyib dedi:

-Məni quyuya sallayın, amma nə qədər "yandım" desəm, qulaq asmayın.

Məlikməmmədi quyuya sallayanda, o da o biri qardaşları kimi çığırmağa başladı:

-Ay yandım, çəkin!

Bu sözlərə qulaq asmadılar. Məlikməmməd bir az aşağı enmişdi ki, gördü yavaş-yavaş isti azalır. Quyunun təkinə çatan kimi, bir o yana, bir bu y ana baxıb, gördü bir yol var. Belindən kəndiri açıb, başladı yolnan getməyə. Məlikməmməd az getdi, çox getdi, gedib bir otağa çıxdı. Qapını açıb bir boş otağa girdi, gördü ki, bu otağm içində də bir qapı var, bu qapını açdı, bir ayrı otağa girdi. Onun da qapısını açdı... Belə-belə Məlikməmməd yeddinci qapını açdı. Gördü burda taxtın üstündə elə bir nazənin əyləşib ki, yemə, içmə, xəttixalma, gülcamalma tamaşa elə. Qızın dizi üstə bir div başını qoyub yatmışdı.

Qız Məlikməmmədi görcək dedi:

-Ey cavan, kimsən, nəkarəsən? Heyfsən, qaç gizlən! Div yaralanıb, acığı tutub. Ayılıb səni görsə, bir dəqiqə də sağ qoymaz.

Məlikməmməd dedi:

-Mən elə bu divi öldürməyə gəlmişəm.

Məlikməmməd xəncərini çəkib, divin ayağını dəlməyə başladı. Div gözlərini açıb, qıza dedi:

-Qoyma, ayağımı milçək yedi!

Məlikməmməd bir az sakit olub yenə başladı divin ayağını dəlməyə. Div gözlərini açıb çığırdı:

-Qoyma, ayağımı milçək yedi!

Üçüncü dəfə Məlikməmməd divin ayağmı dələndə div yerindən qalxıb qıza bir şapalaq vurub dedi:

-Sənə demirəm ayağımı milçək yedi!

Bu halda Məlikməmməd yerindən şir kimi sıçrayıb, divnən tutaşdı. Bunlar qırx gün, qırx gecə güləşdilər. Heç biri o birini yıxa bilmədi. Axırda hər ikisi gücdən düşdü. Div dedi:

-Hər kəssən, buraya gəlmisən, bir az möhlət ver yatım, sonra yenə güləşərik.

Məlikməmməd razı oldu. Div başını yenə qızm dizi üstünə qoyub yatdı. Durdu, yenə başladılar güləşməyə. Bu minvalnan yeddi gün, yeddi gecə güləşdilər.

Axırda qız Məlikməmmədə dedi:

-Ey cavan, taxçada bir şüşə var, bu divin canı o şüşədə idi. Onu sındırmasan, divə güc gələ bilməyəcəksən.

Məlikməmməd sıçrayıb taxçadakı şüşəni yerə çırpdı. Şüşənin içindən bir quş uç'maq istəyəndə, Məlikməmməd o saat onu tutdu. Div yerindən qalxıb yalvarmağa başladı:

-O quşa dəymə, dünyada nə istəyirsən sənə verim. O quşu öldürmə, o mənim canımdı.

Məlikməmməd qəbul etməyib dedi:

-Mənim elə axtardığım bu idi.

Sonra quşun başmı üzüb yerə atdı; həmən saat div gurultu ilə taxtdan düşüb öldü.

Məlikməmməd divi öldürdükdən sonra başını qızm dizinin üstə qoyub doyunca yatdı. Bir qədər keçdi, durub o biri otağa keçdi.

Məlikməmməd gördü ki, burda əvvəlkindən də gözəl bir qız oturub, bunun da dizi üstə bir div başını qoyub yatıb. Qız Məlikməmmədi görəndə dedi:

-Ey cavan, yazıqsan, qayıt qaç! Indicə div oyanar, səni parça-parça elər.

Məlikməmməd dedi:

-Qorxma, ay qız, bunu da öldürəcəyəm.

Məlikməmməd qılıncını çıxarıb divin ayağını dəlməyə başladı. Div gözlərini açıb qıza dedi:

-Qoyma, ayağımı milçək yedi!

Məlikməmməd bir az sakit olub, yenə başladı divin ayağını dəlməyə. Div gözlərini açıb qıza dedi:

-Qoyma, ayağımı milçək yedi!

Məlikməmməd üçüncü dəfə divin ayağını dələndə, div yer-dən qalxıb qıza bir şapalaq vurub dedi:

-Sənə demirəm ayağımı milçək yedi! Məlikməmməd yenə sıçrayıb divnən güləşməyə başladı. Bunlar qırx gün, qırx gecə güləşib, bir-birini yıxa bilmədilər. Axırda Məlikməmməd divi yuxuya verdi. Bu divin də canı şüşədə olduğundan, o, taxçadakı şüşəni sındırdı, quşu tutdu, başını üzən kimi, div gurultuynan yıxılıb öldü.

Məlikməmməd başını qızın dizi üstə qoyub bir az dincəldi, sonra durub üçüncü otağa girdi. Burda taxtın üstə bir nazənin sənəm əyləşmişdi Bu qız o biri qızların ikisindən də gözəl idi. Elə gözəl idi ki, yenə, içmə, xətti-xalma, gül-camalma tamaşa elə.

Məlikməmməd qıza lap ürəkdən aşiq oldu. Qızın da gözü Məlikməmmədə düşdü. Qız ona yalvararaq dedi:

-Ey cavan, heyfsən, qaç gizlən! Div gəlib səni yeyəcək. Məlikməmməd qulaq asmayıb bir az oturdu, bir də gördü,nə, göy guruldadı, ildırım çaxdı, dağ kimi nəhəng bir div gəldi.

Bunlar qırx gün, qırx gecə güləşdilər. Bu divin də canı şüşədə idi. Məlikməmməd şüşəni cəld götürüb yerə çırpdı, quşun başmı üzdü, div öldü.

Məlikməmməd kefi kök, damağı çağ başını qızın dizi üstə qoyub yatdı.

Məlikməmməd yuxudan duran kimi, qızları başına yığıb, vəzndə yüngül, qiymətdə ağır şeylərdən götürüb, quyunun təkinə gəldi. Əvvəl böyük qızın belinə kəndir bağladı, qardaşları yuxarı çəkdilər, ondan sonra ortancıl qızı çəkib çıxartdılar. Növbə balaca qıza gələndə, qız Məlikməmmədə dedi:

-Qoy əvvəl səni yuxarı çəksinlər, sonra da mən çıxaram. Qorxuram qardaşların görərlər ki, mən o birilərindən gözələm, paxıllıqları tutar, kəndiri kəsib, səni quyuya salarlar.

Məlikməmməd razı olmadı. Qız dedi:

-İndi ki, razı olmursan, bax bu dediklərimə qulaq as. Kəndiri kəsəcəklər, yenə quyunun təkinə düşəcəksən. O vaxt döyüşə-döyüşə iki qoç gələcək; biri ağ, biri qara. Ağ qoç qara qoçu qovacaq, onda atıl min ağ qoçun belinə. Ağ qoçun belinə minən kimi, işıqlı dünyaya çıxacaqsan. Qara qoça minsən, qaranlıq dünyaya düşəcəksən.

Məlikməmməd qızın dediklərinə qulaq asandan sonra, onun belinə ip bağladı, qızı yuxarı çəkdilər. Kiçik qız quyudan çıxanda qardaşları ağılları başlarından çıxdı, dedilər:

-Məlikməmməd kiçik qardaş olduğu üçün gözəl qızı özünə götürəcək.

Qardaşların paxıllığı tutdu, yarı yolda Məlikməmmədin kəndirini kəsdilər. O, şappıltıynan quyunun təkinə düşdü.

Quyuda Məlikməmməd bikef oturmuşdu. Bir də gördü ki, qız deyən ağ qoçnan qara qoç budu, döyüşə-döyüşə gəlir. Məlikməmməd o saat sıçrayıb ağ qoçun belinə mindi. Amma ağ qoç onu qara qoçun belinə tulladı. Qara qoç da Məlikməmmədi götürüb qaranlıq dünyaya apardı.

Burada Məlikməmməd bir ağacın altında oturdu. Gördü bu ağaca bir əjdaha dırmaşır. Əjdaha bir az yuxarı qalxmışdı ki, ağacın başında çoxlu quş balasının səsi gəldi. Demə Zümrüd quşunun yuvası bu ağacda imiş. Zümrüd quşunun yumurtadan çıxmış balaları böyüyəndə əjdaha gəlib onları yeyər, Zümrüd quşu da bala üzünə həsrət qalarmış. Bu dəfə də əjdaha ağaca dırmaşırdı ki, yenə Zümrüd quşunun balalarmı yesin. Məlikməmməd bunu gördü, qılmcını çəkib, əjdahanı iki parça elədi. Sonra ağacın dibində yatdı.

Sizə kimdən deyim, Zümrüd quşundan. Zümrüd quşu balalarına dən gətirməyə getmişdi, qayıdıb gələndə ağacın altında gözünə bir qaraltı dəydi. Quş elə bildi ki, balalarını yeyən bu adamdı. Cəld gedib dimdiyinə iri bir daş aldı, istədi Məlikməmmədin üstünə salsın. Balaları yuvadan çığırışıb qoymadılar, dedilər:

-Əjdaha bizi yemək istəyirdi, bu oğlan əjdahanı öldürüb, canımızı qurtardı.

Zümrüd quşu daşı kənara atıb, aşağı endi, qanadlarını Məlikməmmədin üstünə çəkdi.

Məlikməmməd yuxudan ayılıb quşu gördü, çox gorxdu. Quş dedi:

- -Hər kəssən, nəkarəsən, qorxma. Mən sənə pislik eləmərəm. Mən neçə ildi ki, sən öldürdüyün əjdahanın əlindən bala üzünə həsrət idim. Indi sən əjdahanı öldürüb, mənim balalarımı ölümdən qurtardın. Bu yaxşılığın əvəzinə nə istəyirsən? Məlikməmməd başına gələnləri quşa nağıl elədi, dedi:
- -Heç nə istəmirəm, ancaq məni işıqlı dünyaya çıxart.

Zümrüd quşu dedi:

-Onda gərək qırx şaqqa ət, qırx tuluq da su alıb gətirəsən.

Məlikməmməd bilmədi ki, qırx şaqqa əti, qırx tuluq suyu haradan tapsm. Quş Məlikməmmədin bikef olduğunu görüb dedi:

-Ey Məlikməmməd, qırx ağaclıqda bir padşahın ölkəsi var. Bir əjdaha gəlib suyun qabağmı kəsib. Nə qədər arzuman pəhləvanlar gedibsə, onu öldürə bilməyib. Yeddi ildi ki, əjdaha suyun qabağını kəsib. Hər gün bir qız aparıb onun ağzına atırlar. Əjdaha qızı yeyəndə bir az su axır, camaat da su götürür. Indi görürəm, sən qüvvətli pəhləvansan, olsa-olsa, o əjdahanı da sən öldürə bilərsən. Get o əjdahanı öldür. Padşahdan qırx şaqqa ət, qırx tuluq su al. Elə ki, dediklərimə əməl elədin, bu tükümü oda tut, mən hazır olaram, səni işıglı dünyaya çıxardaram.

Bəli, Məlikməmməd quşdan tükü alıb, yola düşdü. Az getdi, üz getdi, dərə, təpə, düz getdi, gəldi Zümrüd quşunun dediyi padşahın ölkəsinə çıxdı. O, gəzə-gəzə bir qarının qapısına gəlib dedi:

-Qarı nənə, allah qonağı istərsənmi?

Qarı dedi:

-Niyə istəmirəm. Allaha da qurban olum, qonağıma da.

Məlikməmməd gördü ki, bütün şəhər qara geyib. Qarıdan soruşdu:

-Qarı nənə, bu camaat niyə qara geyib?

Qarı dedi:

-Qadan alım, bir əjdaha suyun qabağını kəsib, hər gün onun ağzına bir qız atırıq, qızı yeyənə qədər bir az su axır, biz də götürürük. Ölkədə qız qurtarıb. Padşahın gözünün ağı qarası bir qızı var, sabah onu əjdahanın ağzına atacaqlar. Odur ki, camaat qara geyib.

Məlikməmməd axşam qarının evində yatdı. Səhər tezdən əjdahanın yerini qarıdan öyrəndi, ora getdi. Bir də gördü ki, camaat ağlaşa-ağlaşa padşahın qıznı suyun qabağına gətirdilər. Qızı əjdahanın ağzına atmaq istəyəndə Məlikməmməd irəli getdi, qılıncı siyirib, əjdahaya elə bir qılmc vurdu ki, iki parça oldu. Padşaha muştuluqçu getdi. Məlikməmmədi təntənə ilə padşahın hüzuruna apardılar. Padşah üzünü Məlikməmmədə tutub dedi:

-Ey oğlan, o əjdaha mənim arzuman pəhləvanlarımın hamısını yeyib. Sən bizim ölkəni bəladan qurtardm. Indi gəl padşahlığımı sənə verim, qızımı da al, bütün taxttacıma sahib ol.

Məlikməmməd ədəblə baş əyib dedi:

-Padşah sağ olsun, səndən heç zad istəmirəm. Mənə qırx şaqqa ət, qırx tuluq da su ver, işıqlı dünyaya çıxım.

Padşah əmr elədi, Məlikməmmədə qırx şaqqa ət, qırx tuluq da su hazır elədilər. Məlikməmməd şeyləri alandan sonra padşahnan xüdahafizləşib kənara çıxdı. Zümrüd quşunun verdiyi tükü oda tutdu.

Zümrüd quşu o saat hazır oldu. Məlikməmməd əti quşun bir qanadının üstünə, suyu da o biri qanadının üstünə qoydu. Özü də Zümrüd quşunun belinə minib, yola düşdülər. Quş göyün üzünə qalxdı, qaranlıq dünyadan uzaqlaşmağa başladılar. Məlikməmməd aşağı baxdı, gördü ki, yer xəlbir kimi görünür. Bir az da qalxdılar. Məlikməmməd bir də baxıb gördü ki, yer lap gözdən itib. Elə quş havaxt "qa" dedi, Məlikməmməd ətdən verdi, "qu" dedi sudan verdi. İşıqlı dünyaya bircə mənzil qalmışdı ki, bir şaqqa ət Məlikməmmədin əlindən yerə düş-dü, quş "qa" deyəndə Məlikməmməd məəttəl qaldı, bilmədi nə eləsin. Əlacı kəsildi, qılmcı çıxarıb baldırından ətindən kəsib quşun ağzına atdı. Zümrüd quşu gördü ki, bu ət o birilərə oxşamır, çox şirindir. Odur ki, dilinin altına qoydu, yemədi. Axırmcı mənzil də qutardı. Zümrüd quşu Məlikməmmədi işıqlı dünyaya çıxartdı, qanadının üstündən yerə qoyub dedi:

-Di get!

Məlikməmməd dedi:

-Sən get, mən özüm gedərəm.

Zümrüd dedi:

-Yox, gərək sən gedəsən.

Məlikməmməd axsaya-axsaya getməyə başladı. Zümrüd dedi:

Ey oğlan, səbəb nədir ki, axsayırsan? Məlikməmməd əhvalatı açıb nağıl elədi:

-Daha nə gizlədim, sənə verdiyim axırmcı ət baldırımın əti idi.

Quş o saat dilinin altından əti çıxarıb Məlikməmmədin baldırina yapışdırdı. Tüpürcəyindən də sürtüb sağaltdı. Sonra tükündən Məlikməmmədə verib dedi:

-Havaxt dara düşsən, bu tükləri yandır, mən o saat gəlib səni dardan qurtararam.

Quş sözünü deyib, uçub getdi. Məlikməmməd yavaş-yavaş gəlib bir dərzi dükanın qabağına çıxdı. Dərziyə dedi:

-Ay usta, allah rizasına, məni yanında şəgird saxlarsanmı?

Ustanın buna yazığı gəldi. Onu yanında saxladı. Məlikməmməd yamaq-sökükdən tikib, ustasına qulluq eləyirdi. Bir gün adam gəldi ki, padşah böyük oğluna toy eləyir, usta gəlsin, paltar biçsin. Dərzi sevinə-sevinə qayçısını da götürüb padşahın sarayına getdi. Məlikməmməd bir az oturdu, sonra dükanı bağlayıb bir guşəyə çəkildi, Zümrüd quşunun tükünü çıxarıb yandırdı. O saat Zümrüd quşu hazır olub dedi:

-Mənə görə nə qulluq?

Məlikməmməd dedi:

-Bu saat mənə bir dəst sari paltar, qılmc, qalxan, bir də sarı yel atı gətir.

Zümrüd quşu "Baş üstə!" — deyib, uçub getdi. Az çəkmədi ki, Məlikməmməd deyən şeylər hazır oldu. Məlikməmməd paltarları geyindi, qılıncmı belinə bağladı, qalxanı qoluna taxdı, atı birbaş padşahın sarayının qabağma sürdü. Şəhər camaatı, bütün qoşun tamaşaya yığılmışdı. Padşahın böyük oğlu da at çapırdı.

Məlikməmməd atını meydana salıb bir o başa çapdı, bir bu başa çapdı, sonra qılıncını çıxarıb, padşahın böyük oğlunun boynunu vurdu.

Camaat bir-birinə dəydi. Qoşuna qarışıqlıq düşdü. Hamı Məlikməmmədin dalınca töküldü, onu oxa basdılar. Mulikməmməd atı çapıb yel kimi gözdən itdi. Gəlib dükanı açıb oturdu. Bir azdan sonra dərzi başına döyə-döyə dükana gəldi. Məlikməmməd durub, yalandan ustanın o tərəfinə bu tərəfinə keçib dedi:

-Ay usta, qurbanın olum, nə olubdu?

## Usta dedi:

-Nə olacaq, padşahın sarayının qabağında at yarışında hardansa suya dönmüş sari paltarlı bir atlı gəldi, bir az o başa, bir az bu başa at çapdı, birdən qılıncını çəkib padşahın oğlunun boynunu vurdu. Dalınca töküldülər, tuta bilmədilər.

Məlikməmməd yalandan bir az heyfsilənib, gedib yerində oturdu. Aradan bir neçə vaxt da keçdi. Padşahın böyük oğlunun qırxı çıxdı.

Bir gün yenə adam gəldi ki, padşah ortancıl oğluna toy eləyir, usta gəlsin paltar biçməyə.

Dərzi sevinə-sevinə qayçısını götürüb, yola düşdü. Məlikməmməd də dükanda qaldı. Usta gedəndən sonra Məlikməmməd yenə durub dükanı bağladı. Həmən küçəyə gedib Zümrüd quşunun tükünü yandırdı. O saat Zümrüd quşu hazır olub dedi:

-Mənə görə nə qulluq?

Məlikməmməd dedi:

-Bu saat mənə bir dəst qırmızı paltar, qılmc, qalxan, bir də qırmızı at gətirərsən.

Zümrüd quşu yenə "Baş üstə!" deyib, bir dəqiqədə gedib atı, paltarı gətirdi. Məlikməmməd qısqıvraq geyinib padşahın sarayına tərəf getdi.

Yenə qoşun, camaat düzülüb padşahın oğlunun at çapmağına tamaşa eləyirdilər.

Məlikməmməd atı meydana salıb, bir o başa, bir bu başa çapdı. Sonra padşahın ortancıl oğlunun başmı qılıncınan vurub qaçdı. Qoşun onun dalınca nə qədər at çapdısa, tuta bilmədi, ox atdısa, vura bilmədi.

Camaat, qoşun təzədən qara geyib yasa batdı.

Məlikməmməd paltarını dəyişib dükana gəldi. Yenə dərzi başına-gözünə döyə-döyə geri qayıtdı.

Məlikməmməd dedi:

-Ay usta, sənə nə olub ki, elə hər yerə gedəndə başına-gözünə döyə-döyə qayıdırsan? Usta dedi:

-Mərdimazar, kim idisə, qırmızıpaltar bir atlı gəlib padşahın gözünün ağı-qarası bircə oğlu qalmışdı, onun boynunu vurub qaçdı. Dalınca nə qədər töküldülərsə, tuta bilmədilər, ox atdılar, vura bilmədilər.

Bu işdən bir neçə vaxt keçdi, il ötdü, ay ötdü, günlərin bir günü, yenə ustayla şəgirdi dükanda oturmuşdular. Birdən şəgird ustasına dedi:

-Ay usta, dur get, padşahdan muştuluq istə ki, kiçik oğlunu tapmışam.

Usta cavabında dedi:

-ðdə, dəli olmusan? Padşah deməz ki, kiçik oğlun hardadı? Onda nə cavab verərəm?

Məlikməmməd başına gələnləri açıb dərziyə nağıl elədi. Dərzi sevinə-sevinə birbaş padşahın sarayına getdi. Elə darvazadan içəri girmişdi ki, tələsdiyindən ayağı ilişib yıxıldı. Padşah pəncərədən bunu görüb dedi:

-Yəqin dərzidə bir xəbər var. Gedin onu bura gətirin.

Qul-qaravaş tökülüb dərzini padşahm qulluğuna gətirdilər. Dərzi yetişən kimi, padşaha baş endirib dedi:

-Padşah, sənə fəda olum, muştuluğumu ver, kiçik oğlun Məlikməmmədin yerini deyim.

Padşah az qaldı özündən getsin, dedi:

-Məlikməmməd quyuda ölübdü, ölü də dirilərmi? Tez de görüm, bu nə əhvalatdı?

Dərzi dedi:

-Muştuluğumu verməsən, deməyəcəyəm.

Padşah ona özü ağırlığında qızıl verəcəyini və'd etdi. Dərzi Məlikməmmədin başına gələnləri nağıl elədi. Padşah dedi:

-Məni istəyən, dərziyə xələt!...

Dərziyə o qədər xələt verdilər ki, çəkib apara bilmədi. Vəzir, vəkil tökülüşüb Məlikməmmədin dalınca getdilər. Padşah oğlunun üzündən, gözündən öpdü. Sonra onu hamama apardılar, şahzadələrə layiq paltar geyindirib, atasının qulluğuna apardılar. Padşah oğlunu duz kimi yalayıb, bağrına basdı.

Məlikməmməd başma gələn əhvalatı atasına nağıl eləyib dedi:

-Ata, meydanda qardaşlarını öldürən mən idim. Quyuda neçə vaxt divlərlə əlləşib üç qız gətirmişdim. Bəs rəvadırmı, onlar kəndiri kəsib məni quyunun dibinə salsınlar, nişanlımı özlərinə götürsünlər?

Padşah oğlunun alnından öpüb, şükür elədi ki, o, sağ-salamatdı. Böyük qızı vəzirin oğluna, ortancılını vəkilin oğluna, kiçiyini də Məlikməmmədə verdilər.Qırx gün qırx gecə toy oldu. Onlar yedilər, yerə keçdilər, siz yeyin, dövrə keçin.

Göydən üç alma düşdü, biri mənim, biri sənin, biri də nağıl söyləyənin.